

RUSIJA JE NAPOVEDALA DANES VOJNO JAPONSKI

WASHINGTON, 8. avgusta. — Predsednik Truman je danes naznanil, da je Rusija napovedala vojno Japoncem. Radio iz Moskve je nocoj javljalo, da je Rusija v vojni z Japonsko začenši 9. avgusta.

Splošno mnenje v Washingtonu je, da pomeni vojna napoved Rusije in pa nova atomska bomba skorajšnji konec vojne na Pacifiku.

Predsednik Truman je poklical k sebi častniške poročevalce ter jim naznanil, da jim ima nekaj silno važnega povedati. Potem je postal silno resen in s svečanim glasom je izjavil, da je Rusija pravkar napovedala vojno Japonski.

Da se je Rusija končno odločila, da postavi svojo ogromno bojno silo ob stran Amerike in Anglije proti sovražniku na Pacifiku, ni prišlo nepričakovano. Toda nihče, razen gotovih državljanov ni vedel, kdaj bo to prišlo.

Zdaj je gotova stvar, da se Japonci ne morejo več dolgo upirati.

Ko je predsednik Truman povedal to novico častniškim poročevalcem, so kar strmeli, tako nepričakovano jim je to prišlo.

Predsednik pa ni povedal, če je bilo vse dogovorjeno v Potsdamu. Morda bo kaj več povedal jutri zvečer ob desetih, ko bo po radiu govoril narodu.

Da bo Rusija končno stopila v vojno proti Japonski, se je lahko računalo že od takrat, ko je Moskva odtegnila

nenapadno pogodbo z Japonsko.

Ze na konferenci Združenih narodov v San Franciscu se je lahko nekaj takega ugibalo. Ruski delegati se namreč niso vrnili domov v Moskvo preko Sibirije, kot so prišli.

V Washingtonu in Londonu govorijo, da bodo zavezniki izdali na Japonske nov ultimatum za vdajo.

Kaj je končno nagnilo tehničnu, da se je Sovjetija odločila za vojno proti Japonski, ob tem času še ni znano. Morda bo predsednik Truman to jutri povedal na radiu.

Moskva je po radiu naznanila napoved vojne Japonski ob desetih zvečer v sredo, kar je bilo ob treh popoldne clevelandski čas. Takrat je zunanji komisar Molotov sprejel pri sebi japonskega poslanika Sato ter mu izročil sledečo poslanico:

"Po porazu in kapitulaciji Hitlerjeve Nemčije, je postala Japonska edina velika sila, ki še stoji za nadaljevanje vojne. Zahteva treh velesil: Zed. držav, Velike Britanije in Kitajske, so na 26. julija zahtevale brezpogojno vdajo japonske oborožene sile, kar je Japonska zavrnila. Vsled tega so zavezniki predložili sovjetski vladi propozicijo, da se pridruži vojni proti Japonski ter s tem skrajša vojno, zmanjša število žrtev ter pomaga hitreje ustvariti splošen mir.

"Sovjetska vlada je prepričana, da je to edin način, da se hitreje doseže mir, prepreči narodom nadaljne žrtve in trpljenje ter se da japonskem narodu možnost izogniti se

uničenju, ki ga je doživela Nemčija, ki ni hotela brezpogojno kapitulirati.

"Z oziroma na vse to sovjetska vlada izjavlja, da se bo smatrala od 9. avgusta sovjetska vlada v vojni z Japonsko."

Radio iz Moskve je poročalo:

"V sodelovanju z bojno silo Zed. držav in Velike Britanije bodo armade Sovjetske Unije zasledovale boj proti japonskemu napadalcu.

"Mi hočemo spraviti Japonsko na kolena s skupnimi silami.

"Sovjetska Unija smatra, da je to edina pot, da se čim prej pride do miru."

Potem je govornik na radiu povedal, da je ruski ambasador v Tokiu o tem obvestil japonsko vlado.

Radio iz Tokia je javljalo, da je danes zjutraj ob eni (v četrti) ruska pehota napadla Mandžurijo, obenem da je pa ruska zračna armada začela bombardirati strateške točke po Mandžuriji. Vzhodna meja Mandžurije je samo 30 zračnih milj od ruskega Vladivostoka.

Iz Moskve se poroča, da so po mestu korakale ruske čete 45 minut potem, ko je radio naznanil napoved vojne Japonski. Ljudje so vrel iz hiš in veselo pozdravljali čete.

Z vstopom Rusije v vojno je Japonska popolnoma obkrožena in ne more absolutno nikamor ne po živež in ne po vojne potreščine.

AMERIKIANCI SO VRGLI SPET ENO TISTIH BOMB

Guam, 9. avg. — Amerikanci so danes opoldne vrgli spet eno tistih strahovitih atomskih bomb na Japonsko in sicer to pot na mesto Nagasaki, ki leži na zapadni strani otoka Kyūšu. Uspeh tega napada se ne bo poročalo javnosti, dokler se posadka ne vrne.

Hirošima, ki je bilo 60% razdejano po prvi atomski bombi, šteje 343.000 prebivalstva, dočim šteje Nagasaki nekaj čez 255.000. Toda Nagasaki je industrijsko bolj važno kot Hirošima. Od tukaj so vozili Japonci svoje čete na Kitajsko, na Formoso in južno Azijo. Tukaj so glavne popravilnice in gradilnice ladij.

Kamor pade atomična bomba ne bo človek živel 70 let

New York. — Kemist Jacobson opisuje strašen učinek atomične bombe, ki so jo vrgli zadnji ponedeljek Amerikanci na japonsko bazo Hirošima. Kemist pravi, da ni samo neizrečeno veliko razdejanje, ki ga povzroči taka bomba daleč naokrog, ampak da je treba vzeti v poštev tudi dejstvo, da ostanejo na takem kraju, kjer se razpoči taka bomba, škodljivi plini, da ne more stopiti potem na tak kraj živa duša najmanj 70 let.

Dalje trdi kemist, da bo dež, ki bo padel na take kraje, odnesel strupene žarke v reke in od tam v morje, kjer bo poginilo vse živalstvo.

To pomeni, da bo baza Hirošima zdaj za tri četrt stoletja popolnoma brez vsakega življenja. Na tak način, kot je brez življenja na mesecu.

Koliko časa bo še vzele Japonce, da bodo imeli dovolj teh bomb?

Washington. — Mnogo se zdaj ugiblje, kdaj se bodo Japonci podali zdaj, ko so jim začeli metati Amerikanci za vrat strahovite atomične bombe. Eksperti trdijo, da bo vzele Japonce še najmanj šest tednov, predno se bodo odločili za vdajo.

Morda bo treba Japoncem razdejeti še nekaj mest, predno bodo verjeli, da imajo Ameri-

Sin prevzel za očetom

George F. Lozich je prevzel za svojim pokojnim očetom mesto pri The Elaborated Roofing Co. Kot znano, podjetje popravlja strehe in napravlja nove z asfaltom ali drugim materialom, opravlja zlebove ali dela nove. Kakor prej na očeta, se gospodari zdaj lahko z vso zanesljivostjo obrnejo na sina. Pokličite MELROSE 0033 ali GARFIELD 2434.

Zvon vabi na piknik

Prihodnjo nedeljo priredi pevski zbor Zvon prijeten piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave. Vsega bo dovolj za okrepčilo, pa tudi lepega petja in prijetne godbe ne bo manjkalo. Pojdimo v nedeljo k Zvonarjem v vas.

ŠUBELJ JE V MESTU

Včeraj je prišel v Cleveland iz Cincinnatija, kjer je gostoval pri poletnih opernih predstavah, Tone Šubelj. Toda danes se pa odpelje že zopet domov v New York.

Kralj Peter je pre- klical vladu maršala Tita v Jugoslaviji

London. — Jugoslovanski kralj Peter je očital maršalu Titu, da diktira narodu, kako mora glasovati pri volitvah, ko bo odločal o bodoči vladni sestavi Jugoslavije, ter je odstavil sedanjo vladu premijera Tita.

V proklamaciji je Peter izjavil, da regenti, ki so bili postavljeni, da ga nadomeščajo, se niso držali svoje prisege in obljube. S to proklamacijo je kralj odzvel regentom vso oblast, ki jim jo je prej podelil kot svojim namestnikom.

Tito je namreč izjavil, da kralju Petru ne bo dovoljena vrnitev v Jugoslavijo, ki bo postala republika.

Kralj je izjavil, da je Tito s tem govorom kršil sporazum z dr. Šubašičem, glasom katerega naj bi regenti vladali v Jugoslaviji toliko časa, da narod pri volitvah odloči, če želi republiko ali monarhijo, dočim Tito ni hotel čakati na take volitve in zahteva, da se ustvari republika takoj.

Nov grob

Kot smo že včeraj poročali je umrl Andrew Doles, star 42 let. Doma je bil iz Sv. Vida nad Cerknico, odkoder je prišel v Cleveland pred 24 leti. Trinajst let je delal pri Royal Brass Foundry, zadnja tri leta pa pri Leece-Neville Co. Bil je član podružnice 5 SMZ. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Rose roj. Elesh, mater Mary in sestro Caroline Kolman. Oče Andrej mu je umrl pred dvema leti. Pogreb bo v soboto zjutraj ob enajstih iz Zakraskovega pogrebnega zavoda v cerkvi sv. Vida in na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostali so žalje.

Naročnik pozdravlja

John Yurkas, ki živi sedaj v Woodside, Long Island, N. Y. je pozdravlja vse svoje prijatelje v Clevelandu in Euclidu. Mr. Yurkas je oče poznane Mrs. Jazbec iz 222. ceste in je svoje čase živel pri nji. Ameriško Domovino vedno z veseljem prebira.

Japonci priznajo, da je Hirošima popolno razdejana

Guam. — Radio iz Tokia je priznal, da ni v mestu Hirošima skoro ničesar ubegnulo smrti, ki je padla v mesto atomična bomba. Tisti, ki so bili zunaj hiš, so zgoreli, oni, ki so bili znotraj, so našli smrt v nezgodni vročini. Hiše in poslopja so strta.

Tokio prizna, da je v Hirošima toliko mrtvih, da jih ne morejo prešteti.

V mestu je vse mrtvo, ljudje in živali, trdi Tokio.

Ameriški general Spaatz je posvaril Japonce, naj bodo pripravljeni na nadaljne bombe.

Slike, ki jih je ameriška letalska sila vzela nad mestom po napadu, kažejo, da je mesto tako temeljito razdejano, kot če bi posnel hiše z orjaškim traktorjem ter razvaline potisnil v reko.

Ko je ameriški bombnik spustil bombo, privezano na parashut, je naglo odletel ter je bil ob času eksplozije že več kot 10 milj proč, pa vendar je razstrel, ba močno zazibala letalo. Samotrije možje posadke super bombnika so vedeli, kaj neso Japoncem za vrat.

Poroka

Mr. in Mrs. Joseph Kotnik, 6224 Carl Ave. naznanjata, da se bo poročila njiju hčerka Mary z Pfc. Johnom Primovic, sinom Mr. in Mrs. John Primovic iz 1064 E. 66. St. Poroka bo v soboto 11. avgusta ob osmih v cerkvi sv. Vida. Novorojenček se bosta podala takoj po poroki na poročno potovanje. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni k poročni maši. Želimo jima vse najboljše v novem stanju.

Zaroka

Mr. in Mrs. Jos. Krnc iz 1036 E. 72. St. naznanjata, da se je zaročila njih hčerka Ana z Cpl. Bernardom V. Schultz, sinom Mrs. Jos. Schultz iz 787 E. 103. St. Zaročeneec je doma na dopustu do 20. avgusta. Dospel je iz Nemčije.

Najbrže, da ne!

Pravi, da bomo dobili časoma tak pralni stroj, da ne bo samo opral perilo, ampak da bo tudi pomival krožnike, lupil krompir, delal sladoled in kaj še vse. Tak pralnik bo baje na trgu že drugo leto in da bo cenejši kot so bili pralniki pred vojno. Ko smo o tem povedali onagavemu Jimu, je hotel vedeti: "Bog ve, če bo tudi kvarte mešal in delil?"

Vse najboljše!

Danes praznuje poznana Mrs. Ana Tomšič iz 61. ceste svoj rojstni dan. Njena dobra prijateljica Tončka Jevnik ji kliče: vse najboljše in še na mnoga leta zdravja in sreče!

EAST OHIO MORA SAMA PLAČATI ODŠKODNINO

Columbus, O. — Vrhovno sodišče države Ohio je včeraj odločilo, da je East Ohio Gas Co. sama odgovorna za plačilo \$500.000 odškodnine za 73 delavcev, ki so našli smrt v katastrofi 20. oktobra.

Družba je skušala doseči, da bi državna industrijska komisija to plačila, ker je plačevala tozadevni asessment v državno blagajno.

Predsednik na radio

Nocoj ob desetih bo govoril na radiu predsednik Truman. Vse radijske postaje v Clevelandu bodo prenašale njegov govor.

Razne vesti od naših borcev v službi Strica Sama



PFC. EDWARD A. SLOVENEK

ENSIGN FRANK SLOVENEK

Na dopust je prišel za 30 dni s Pacifika Pfc. Edward A. Slovenec iz 14821 Hale Ave. Preko morja je bil 20 mesecev s korom marinov, pri katerem služi že 27 mesecev. To je zdaj njegov prvi dopust. Doma bo ostal do 29. avgusta. Kdor ga želi videti, ga lahko obišče na gornjem naslovu ali pa pokliče po telefonu PO 4639.

Njegov brat, Ensign Frank je bil tudi doma za 20 dni in je bilo želeli, da bi se brata videla po

25 mesecev. Frank služi tudi že 26 mesecev pri mornarici in sicer pri letalcih. Videla sta se pa za nekaj časa v San Diego, Kalifornija. Bila sta skupaj vso noč in sta si vedela gotovo mnogo povedati o svojih dogodljajih v vojni. Frank bo šel zdaj čez lužo. Bog mu daj srečen povratek domov k materi.

Edward bo pa odšel po dopustu v Santa Barbara, Kalifornija. Oba sta sinova Mrs. Agnes Slovenec iz 14821 Hale Ave.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Henderson 0623 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razpisalnih: Celotno leto \$6.50, pol leta \$3.50.
Četrt leta \$2.00
Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier, \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months.
\$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 83

No. 184 Thurs., Aug. 9, 1945

Kakšni karakterji vladajo danes Balkanu

V zgodovini nam pripovedujejo, da je največ kraljev in cesarjev, generalov in pa državnikov prišlo z nasiljem do oblasti, ki so potem vladali narodom s trdo pestjo. Narodi so se jih le s težavo odkrižali, ampak sčasoma so se jih pa le. Najnovejši nasilniki, kot sta bila Hitler in Mussolini, se je moglo spraviti s poti le z velikimi armadami in še te so morale priti iz drugih držav.

Imamo pa še mnogo podobnih nasilnikov, ki se zaenkrat še drže svoje oblasti kot se drži klop kože. Tudi ti se ne bodo mogli vzdržati dolgo, ker sila rodi vselej odpor in narodi preveč slišijo o demokracijah v drugih deželah, da bi se pustili žuliti od pijavk, ki so se jim zajedle v kožo z nasiljem.

Tako imamo v vzhodni Evropi v deželah, katere je Rusija "osvobodila," na čelu vlad osebe, ki so bile še nedavno v domači deželi na zapiskih policije, danes so pa v isti deželi vladarji, ki imajo v rokah življenje in smrt naroda.

Poglejmo nekoliko v te vzhodne evropske dežele, da vidimo, kakšni so ti karakterji in odkde so se vzeli, ki danes vladajo brezobzirno in s terorjem, veliko hujšim, kot so svoje čase vladali nad svojimi podložniki razvpiti graščaki.

Neomejeni vladar je danes v Bolgariji Jurij Dimitrov, ki je leta 1924 organiziral bombni atentat v cerkvi Svete Nedelje v Sofiji, pri čemer je bilo ubitih nad 200 oseb. S tem je hotel Dimitrov zanetiti splošno vstajo na Balkanu, kar mu pa ni uspelo.

Dimitrov je bil rojen pred 63 leti v Macedoniji. V mladosti se je pridružil socialistom in leta 1907 je postal tajnik bolgarskih revolucionarjev.

Leta 1920 je Dimitrov zastopal bolgarske komuniste na kongresu komunistične internacionale, kominterne, kjer je vzbudil pozornost Leona Trotzkyja in Gregorja Zinovjeva, apostola svetovne revolucije.

Takrat je imel Trotzky v načrtu spraviti pokonci Balkan kot začetek revolucije v centralni Evropi. V Dimitrovu je našel moža po svojem okusu.

Tako je postal Dimitrov vodja balkanskih teroristov. Toda leta 1923 je moral bežati iz Bolgarije potem, ko je bil zavrato umorjen bolgarski ministrski predsednik. Zatekel se je na Dunaj. Tam je koval načrte za splošno vstajo na Balkanu. Signal za to naj bi bil umor bolgarskega kralja.

Zarotniki so hoteli spraviti kralja na gotov kraj, kjer bi se ga ubilo. Najbolj gotov kraj se jim je zdel cerkev Svete Nedelje, kamor bi kralj gotovo prišel, če bi bil iz te cerkve pogreb kake odlične osebe. Zato so zarotniki ubili generala Georgieva 15. aprila 1924, ki je bil pokopan iz te cerkve z vsemi vojaškimi častmi. Zarotniki so skrili v cerkev bombo, pričakujoč gotovo, da bo kralj navzoč pri pogrebnih svečanostih. Toda kralja ni bilo in bomba je ubila nad 200 nedolžnih oseb. Dimitrov je zbežal v Moskvo, kjer je dobil varno zavetje, dočim ga je bolgarsko sodišče obsodilo na smrt. V Moskvi je postal Dimitrov tajnik kominterne.

Ko se je osiše zrušilo, je Moskva poslala Dimitrova v Bolgarijo, da tam vlada deželi, ki ga je pred leti obsodila na smrt.

Na Madžarskem pa danes vlada neki Matija Rakosi, ki je tudi prišel iz Moskve. Star je 55 let. V prvi svetovni vojni je bil zajet na Ruskem in tekem revolucije se je pridružil ruskim boljševikom. Ko se je vrnil na Madžarsko, je pomagal v znani vstaji, ki jo je začel Bela Kun. Vstaja ni uspela in Rakosi je našel zopet varno zavetje v Moskvi.

Leta 1923 se je vrnil Rakosi preoblečen v Budimpešto, kjer je skušal zanetiti upor proti vladni admirala Horthyja. Toda ujeli so ga in vtaknili v ječo. Kmalu potem so ga pa zahtevali Rusi, ki so vrnili zanj Madžarski vojne trofeje, ki jih je na Madžarskem nagrabil leta 1549 ruski car, ki je pomagal zadušiti Košutovo vstajo.

Rakosi je potem živel v Moskvi do zadnje pomladi, ko so ga poslali domov na Madžarsko, ko so ruske čete deželo okupirale in postavile vlado, na čelo je bil postavljen — Rakosi, seveda.

Iz Moskve je došla v Romunijo Ana Pauker, ki je prav za prav vladarica Romuniji, dočim je Peter Groza načelnik vlade le polmenska. Ana je stara danes 52 let in stara znanica v raznih revolucijah. Svoje čase je bila učiteljica in je ves svoj čas porabila v to, da je netila nezadovoljstvo med romunskimi kmeti. Bila je aretirana ter poslana v ječo za časa vlade kralja Karola. Toda ruski boljševiki so jo znali dobiti iz ječe in jo poslali na varno in nadaljno solo v Moskvo. Danes je v Bukarešti, kjer vodi vlado po naročilih iz Moskve.

V Jugoslaviji imajo pa Tita, ki je tudi prišel iz Moskve. O njem ne vemo dosti drugega kot to, da je bil za časa kraljevine večkrat zaprt v Jugoslaviji in baje je bil celo v zvezi z nekim ropom. Nekateri trdijo, da je bil ob času revolucije na Španskem, kjer je pridno pomagal moriti duhovne in redovnice ter požigati cerkve. Toda njegovo glavno bivališče je bilo v zadnjem desetletju v Moskvi, kjer je dobil vso potrebno "izobrazbo" za revolucionarno in teroristično gibanje. Še predno je izbruhnila druga svetovna vojna, je bil Tito že določen za sovjetizacijo Jugoslavije. To je, kot vidimo, izvršil na čeli črti s pomočjo ruskih in bolgarskih bajonetov.

Na Poljskem imajo za ministrskega predsednika Bole-slava Beiruta, ki je bil boljševiški agent že zadnjih 20 let. Na Finskem je na čelu vlade neki Oto Kussinen, ki je dolgo živel v pregnanstvu v Moskvi in se tam "solal."

Tako, vidimo, je znala Moskva izsolati za vsako vzhodno deželo v Evropi svojega agenta. Druga svetovna vojna je nudila priliko, da je te svoje učence poslala na svoja mesta, kjer so tam zdaj zvesti hlapci — Moskve.

BESEDA IZ NARODA

Pismo iz ubežništva

Italija, 20. VI. 1945.

Draga sestrična!
Zopet je minilo precej časa, odkar sem Ti pisal. Veliko se je med tem časom zgodilo novega. Vojna v Evropi se je uradno končala. S tem pa še ni nikakor rečeno, da je že nastopil mir, še manj pa, da je za naš slovenski narod nastala doba blagostanja. Ne, pri nas doma še ni miru in ga še precej časa ne bo.

Takoj, ko se je fronta v Italiji premaknila proti severu, sem se napolnil proti domu, da bi izvedel, kaj se je zgodilo v Sloveniji v preteklem letu, ko nismo iz Rima imeli nikakih zvez z domovino. Pričakoval sem, da bodo mnogi naši ljudje morali bežati od doma pred komunisti, da si rešijo življenje. V Trst in Gorico se nisem mogel več priti, ker so bili tam že komunisti. Našel pa sem v taborišču v Trevisu pri Benetkah nekaj čez tisoč naših beguncev, ki so prišli na Koroško in so jih od tam Angleži prepeljali v Italijo. Zvedel sem, da je že preko tisoč naših ljudi že v Forbi, v mestu sredi Italije.

Iz Trevisa sem šel na Koroško, v Beljak in Celovec, da bi našel še druge. Res sem jih v Vetrinju pri Celovcu dobil: okrog 12.000 slovenskih domobrancev, ki so se tri leta branili proti komunistom; razen tega je bilo tam še kakih šest tisoč civilistov, moških, žensk in otrok, ki so bežali pred komunisti. Zelo sem se razveselil, ko sem med domobranci našel dva brata: Ivana in Milana. Našel sem med drugimi polno znanec in prijatelj, mnogo duhovnikov (vseh je bežalo 300), bogoslovcev, dijakov in izobražencev. Vsakega sem bil vesel, ker sem bil prepričan, da so izven smrtno nevarnosti, ki jim je vsa leta vojne pretela od komunistov.

Pripovedovali so mi, da je iz ljubljane in dežele bežalo še veliko ljudi, pa na Koroško niso prišli, ker so jih med potjo zajeli komunisti in jih mnogo tudi takoj pobili. Čez tri tisoč ljudi ni prišlo na Koroško. To je bila prva žalostna novica, ki nas je vse globoko pretresla, posebno še, ker smo slišali, da so te ljudi začeli komunisti v masah pobijati. Tako so med drugimi ustrelili duhovnika prof. Karla Matkoviča, Ivana Jenko, kaplana v Žužemberku iz znane ljubljanske družine; zajeli so v eni skupini 12 duhovnikov, itd.

Prišlo pa je v tistih dneh, ko sem bil na Koroškem (od 26. maja do 2. junija) še hujše, še strašnejše razočaranje. Vsi naši ljudje, domobranci in civilisti, so slepo verovali v angleško varstvo. Dasi so se Angleži 14 dni jako malo brigali zanje, jih pustili na prostem v dežju in jim niso dali skoro ničesar jesti, naši ljudje niso godrnjali, saj so morali v preteklih letih toliko pretrpeti in so bili v neprestani smrtni nevarnosti pred komunisti. Tu, so mislili, so vsaj varni življenja. Pa kako strašno so se varali. Angleži so domobranci dne 26. maja začeli prevažati, kakor so jim rekli, v Italijo.

V resnici pa so jih pošiljali do jugoslovanske meje, jih tam oropali ur, prstanov in drugih vrednosti, potem pa neoborožene izročili obožroženim partizanom. Nihče niti slutil ni, da se Angleži lažejo, ko so govorili, da jih vozijo v Italijo. Šele, ko so se nekateri že zvezani iztrgali iz partizanskih rok in so ušli smrti, smo v Celovcu zvedeli, kaj se godi. Bili so tedaj že skoro vsi odpeljani. Nihče jih ni mogel več rešiti.

Prihajale so potem vedno številnejše priče, ki so izpovedale o pobijanju domobrancev: tako so pri Dravogradu naenkrat pobili 400, pri Radovljici so jih pobijali vsako noč (samo eno noč so jih 320). Od 12.000 jih bo le malo uteklo smrti. Bili pa so to naši najboljši ljudje, naši najboljši fantje, dijaki, učitelji, profesorji itd. Med njimi je bilo 12 duhovnikov in 40 bogoslovcev. Tako so nam Angleži v par dneh uničili več kot Nemci in Italijani v štirih letih, ki so prišli s tem namenom, da pri nas uničujejo in čim več ljudi pobijejo.

Razočaranje nad Angleži je med preostalimi ljudmi strašno, toliko bolj, ker so mnogi domobranci rešili mnoge Angleže in Amerikance, ki so padli iz letal, katere so Nemci sestrelili. Nihče izmed njih ni bil sposoben narediti najmanjšega zla zaveznikom, ti pa so take strašno udarili po njih. Žalost po taboriščih, kjer so naši ljudje, je nepopisna. Mnogo žena je imelo svoje moške pri domobranci, starši sinove, sestre svoje brate. Eni so ostali kot begunci v tujini, drugi so bili poslani domov v smrt.

Ostalo nas je v tujini še kakih 12.000. Prav nič ne vemo, kaj bodo še z nami storili. Mnogi bodo rajši izvršili samomor, kakor da bi se dali s silo prepeljati pod Tita, ki da svoje žrtve pred smrtjo še strašno mučiti. Če nam Bog na kakšen poseben način ne pomaga, nas čaka še strašno temna bodočnost. Vse to je sad komunizma in politike zaveznikov, ki hočejo za vsako ceno podpirati partizanske zločince, poštene ljudi pa preganjajo.

Iz Novega mesta je le malo ljudi pribežalo na Koroško. Padli so v roke komunistov še med potjo. Pripovedovali pa so mi nekateri, da je Novo mesto skoro čisto porušeno, prav tako je ves porušen Žužemberk s cerkvijo vred. Komunisti so požgali in bombardirali veliko cerkva, zlasti po Dolenskem. Bombardirali so na primer tudi samostan in cerkev v Stični.

O Tvojih domačih mi ni nihče vedel ničesar povedati. Bog ve, kako se jim godi. Tudi o svojih jaz ničesar ne vem. Težko, težko, da bom še katerega, ki so ostali doma, še kdaj videl.

Tako, vidiš, pri nas še nikakor ni tistega zmagoslavja in praznovanja, kakor pri vas v Ameriki, kakor berem v časopisih. Amerikanci se vračajo domov, mi pa nimamo domovine; šele sedaj smo se živo zavedli, da smo begunci — izgnanci! In nihče se ne zmeni za naše preganjanje, vsi jih imajo za zločince, pa so v resnici to naši najboljši ljudje, ki niso nikdar storili nič zlega in so nesposobni storiti komu kaj hudega.

Kako se Ti godi? Si zdrava? In Tvoja družina? Upam, da se vam vsem dobro godi. Pričakuješ vesti od Tebe, Te najlepše pozdravlja Tvoj bratranec

Jože Prešeren.

Pismo iz Italije

Anton Šustar, 20531 Lindbergh Ave., Euclid, Ohio, doma iz vas Sv. Križ, fara Moravče, je prejel naslednje pismo od svojega brata Jožeta, ki se nahaja kot begunec v Italiji. Pismo se glasi:

Traviso-Monigo

4. VII. 45.

Dragi brat in družina!

Po dolgem času sem dobil možnost, da Ti zopet lahko pišem. Mogoče ste vi že kaj pisali, a dobili nismo nič.

Upam, da ste tam še vsi živi in še bolj pa zdravi. Gotovo sta Jelko in Živko že fanta in pol. Za tukaj vam v kratkem opišem. Razmere so čudne in zelo slabe. Pri nas smo imeli srečo še zelo veliko, ker smo ostali še vsi živi. Ravno tako tudi pri Maselnovih in Vogrinovih. Sv. Križa ni drugega kot pepel. Ravno tako Zagorice. Na splošnem se je zadnja tri leta tako spremenilo, da se opisati sploh ne da.

Jaz sem sedaj v Italiji v Travisu, zato Ti lahko pišem. Prosil bi pa vas tam, če je mogoče, da bi prišel na kakšen način k vam. In to, če je mogoče, kmalu, da bi mi vi od tam poslali kakšno dovoljenje. Od tukaj za enkrat še ni mogoče dobiti dovoljenja, ker je še vse neurjeno.

Lepo pozdravi strica Jaka. Tono lepo pozdravljajo Maselnovi, posebno pa Lojze in Klinika. In končno vas vse skupaj in tudi druge Slovence lepo pozdravljajo vsi naši posebno pa jaz

Tvoj brat

Jože Šustar.

Kaj je novega v Newburgu

Kadar se srečamo prijatelji, se navadno vprašamo: Kaj je kaj novega pri vas? Mene pa ni nihče vprašal, kaj je novega pri nas, pa bom vseeno povedal: Nove stopnice imamo pri cerkvi sv. Lovrenca, ki so res lično delo. Kakor ste stare tožili, da so strme, tako boste sedaj te hvalili, da so res pripravne. In nad stopnicami pa je pripraven prostor, kamor se bo postavilo spominsko ploščo v vojni padlim našim vojakom. Žal, da moram s žalostjo poročati, da je sedaj prostor pripravljen že za 17 naših faranov-vojakov, ki so dali svoje mlado življenje na bojnem po-

Na nekem potovanju je odprl neki poročnik svoj kovčeg in pričel razkladati svoje brašno: jedačo in pijačo. Ponudil je nasproti dečemu Judu gnjat: "Ali vam je ljubo?"

"Hvala lepa, Judje ne smemo jesti prašičjega mesa."

Častnik je odprl steklenico: "Morda čašo vina?"

"Tudi hvala. Judje ločimo tudi pijačo čisto od nečiste!"

"In če bi imeli od žee poginit?"

"Tedad pa je stvar drugačna. Če smo prisiljeni v to, nas stroga postava ne veže."

Častnik je potegnil sabljo: "Zdaj pa pijte, ali pa vas prebodem!"

Jud je pil. Častnik se je opravičil: "Nekoliko nesramno"

Da se bomo nekoliko motili in lažje čakali na konec vojne, razpisuje Ameriška Domovina tri denarne nagrade onim, ki bodo najbližje uganili, kdaj bo uraden zaključek vojne z Japonci.

Nagrade so \$100, \$75 in \$25

Kdor bo najbližje uganil konec vojne, dobi prvo nagrado, drugi najbližje drugo in tretji najbližje tretjo.

Kaj vam je treba storiti, da dobite nagrado? Prečitajte pazno sledeča pravila:

1. Pravico do nagrade imajo samo naročniki Ameriške Domovine, ki morajo imeti takrat, ko bo nagrada določena, list tudi plačan.

2. Napišite na papir uro, dan, mesec in leto uradnega konca vojne z Japonsko, kakor vi mislite, da bo. Denit v kuverto ter zapecatite. Pošljite ali prinesite v urad Ameriške Domovine, 6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio. Zunaj na kuverto zapišite v levi kot: V-J. Tako bomo videli že na naslovu, da je v pismu naznanilo o koncu vojne in ne bomo pisma odprli.

3. Izbrana bo posebna komisija, ki bo odpirala ta pisma takoj zatem, ko bo predsednik Zed. držav uradno po radiu naznanil konec vojne z Japonci, kot je to storil ob koncu vojne z Nemčijo.

4. Vsa ta pisma morajo biti v uradu Ameriške Domovine do SOBOTE 1. septembra. Lahko odgovor pošljete takoj ali kadar hočete do 1. septembra. Na pozneje došla pisma se ne bomo ozirali.

5. Pišite razločno, da se bo lahko čitalo. Napišite uro, dan, mesec in leto konec vojne, ter podpišite svoje polno ime in naslov.

6. Vsak naročnik Ameriške Domovine sme napisati samo en odgovor.

7. Ako se pa primeri, da jih bo več, ki bodo dali natančno isti odgovor, se bo nagrado med nje enakomerno razdelilo.

Torej zdaj pa le na delo in ugibajte! Trije naročniki bodo gotovo dobili nagrade, vprašanje je samo kateri. To je pa od vas odvisno.

lju. Dal Bog, da bi se to števililo ne zvišalo več.

Seveda, ta spominska plošča bo stala denar. Da bi se to plačalo, so se zavzela skupna društva. V ta namen se je sklenilo, da naj bi vsak faran in faranka darovala po en dolar, za kar sprejme krstico s sliko vojaka. Priglasilo se je več požrtvovalnih rojakov in rojakinj, kateri gredo od hiše do hiše in prosijo rojake, da prispevajo v ta sklad. Prav gotovo pa ne bodo mogli obiskati vseh faranov, zato prijazno prosimo vse, kateri še niste prejeli kartice, da se ob priložnosti zgledite pri meni in jo boste dobili ter s tem pomagali, da se spominska plošča tudi takoj plača.

Vsem staršem, ki ste izgubili svoje sinove v tej vojni pa naj bo v tolažbo to: vedite, da vsi sočustvujemo z vami. Vsi pa, katerih sinovi so še živi in se kot zmagovalci vračajo na svoje domove, zahvalimo Boga, da so naši sinovi srečno prestali grozote te vojne. In spomenik, katerega je postavila vsa fara v spomin v tej grozni vojni padlim vojakom, naj priča še poznim rodovom, da smo tudi Slovenci s težkimi žrtvami pripomogli do zmage. Saj zmage ne dobi, kdor se ne vojskuje.

Pozdravljam vse s željo, da se tudi vsi poprimemo ideje, da bo spominska plošča padlim vojakom postavljena in tudi plačana. Zatorej v ta namen darujte z dobro voljo en dolar in boste imeli zavest, da ste tudi vi pomagali k proslavi naših padlih vojakov.

Jacob Resnik.

Zakaj je hud

Na nekem potovanju je odprl neki poročnik svoj kovčeg in pričel razkladati svoje brašno: jedačo in pijačo. Ponudil je nasproti dečemu Judu gnjat: "Ali vam je ljubo?"

"Hvala lepa, Judje ne smemo jesti prašičjega mesa."

Častnik je odprl steklenico: "Morda čašo vina?"

"Tudi hvala. Judje ločimo tudi pijačo čisto od nečiste!"

"In če bi imeli od žee poginit?"

"Tedad pa je stvar drugačna. Če smo prisiljeni v to, nas stroga postava ne veže."

Častnik je potegnil sabljo: "Zdaj pa pijte, ali pa vas prebodem!"

Jud je pil. Častnik se je opravičil: "Nekoliko nesramno"

Kdaj bo konec vojne z Japonci?

Ako uganete, dobite lepo denarno nagrado!

Da se bomo nekoliko motili in lažje čakali na konec vojne, razpisuje Ameriška Domovina tri denarne nagrade onim, ki bodo najbližje uganili, kdaj bo uraden zaključek vojne z Japonci.

Nagrade so \$100, \$75 in \$25

Kdor bo najbližje uganil konec vojne, dobi prvo nagrado, drugi najbližje drugo in tretji najbližje tretjo.

Kaj vam je treba storiti, da dobite nagrado? Prečitajte pazno sledeča pravila:

1. Pravico do nagrade imajo samo naročniki Ameriške Domovine, ki morajo imeti takrat, ko bo nagrada določena, list tudi plačan.

2. Napišite na papir uro, dan, mesec in leto uradnega konca vojne z Japonsko, kakor vi mislite, da bo. Denit v kuverto ter zapecatite. Pošljite ali prinesite v urad Ameriške Domovine, 6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio. Zunaj na kuverto zapišite v levi kot: V-J. Tako bomo videli že na naslovu, da je v pismu naznanilo o koncu vojne in ne bomo pisma odprli.

3. Izbrana bo posebna komisija, ki bo odpirala ta pisma takoj zatem, ko bo predsednik Zed. držav uradno po radiu naznanil konec vojne z Japonci, kot je to storil ob koncu vojne z Nemčijo.

4. Vsa ta pisma morajo biti v uradu Ameriške Domovine do SOBOTE 1. septembra. Lahko odgovor pošljete takoj ali kadar hočete do 1. septembra. Na pozneje došla pisma se ne bomo ozirali.

5. Pišite razločno, da se bo lahko čitalo. Napišite uro, dan, mesec in leto konec vojne, ter podpišite svoje polno ime in naslov.

6. Vsak naročnik Ameriške Domovine sme napisati samo en odgovor.

7. Ako se pa primeri, da jih bo več, ki bodo dali natančno isti odgovor, se bo nagrado med nje enakomerno razdelilo.

Torej zdaj pa le na delo in ugibajte! Trije naročniki bodo gotovo dobili nagrade, vprašanje je samo kateri. To je pa od vas odvisno.

sem ravnal; žal hudi?"

"Hud sem, hud sem hud. Zakaj gnjati potegnili se"

Pomagajte Ameriške vojne bonde in



Bolantinček je hlevno ženo. Bil pridna in druga mar, kot kako ustregla. Pa se naveličala življenja. Bolantince loval zanj, saj da take ne bo mo in je ne bo. Da smrti svojo nedvedno v spominu za vrati obesil klobuk. Kadar se je ozrl nanj, hnil, tako zelo je Pa se primeri urajmala prav pohlevna in kroj rekla žal besede, mu in ga ubogati ročil. Ta, druge pohlevna duša, lila, da sme na viseti klobuk v žene. Malokoga dovolila, Ali Pa ni bila poslušna, tudi ta je nekega la dušo in šla o boljši življenje, zdelo ta druga dobra kot prva, bo tudi nanjo pa je tudi njen kljuko za vrati žene. Vselej, kaj se je z globoko min obih dobrih mu toliko prekrva sveta. Pa kaj usoda, si je mislila, rati po tretji. Prijateji so gavo Doro, ki se za pogled in mu bo lahko eno eno roko opravičal sam mača dela. Pa bil kmalu, je bila oba Ko je prišla te je hišo, ji je Bolant oba klobuka, jo prosil, naj jih pusti, da bi nadalje tam v Dora dene osegel je dragonar pri ter mu naravn kov pove: "Sevilij Gasprih ne bom niti pak," je pom bistro pogleda "to ti pa kar bo prišel še ma dvema tam na moški klobuk, Pred sodniko znik moža, tako ko je beračil. "Kaj ne veste, mestu prepovedi zarohni nad "Gospod sodi zatoženi, "to je hrota, saj jaz niso sem tam na v gnil roko, da pa je nekdo mojo iztegnjem Vidite, gospod popolnoma ne V tem, ko je vanju po trgov zena dobila m žena možu "Ni napačna, bi hvali žena. "Ja, pa kako ven ne pusti, in kušval otroka "I, kdo ga pa naglo. "Kogaaaaa" hoče popraviti Drugi dan je la že drugo pa bi ti že je naročila v

Netloba in senca

SPISAL DR. FR. DETELA

dala se je doma v zvezi se ji pozna razburjenje, obrazu, in popravila si v tistem hipu se je nad svojo ničurno spomnila, kar je bila obala Mana, kako se ničurnemu dekletu obec iz zrcala pokazal. ki se more tako malo na sebe, naj na samem Gašperja! S starši naj tako mu je rekla; teh ni kesala, in obšla jo da bi se izpolnila. Töne želje so zopet to! Hitro na delo, na delo!

je hodil nekaj dni po prihruljenem okrog; delo ridno. Töne in Mana zlagala to kot kesanje nista oponesla pretepa Gašper in Janez res je dejal Bric, je prav za prav dobro pa ni mislil več na to, ko je imel z dušnega težav. Preverjen je bil brek fant, čutil, da je neznivo ga dražijo; le to je imel in povsod vprašal; kaj torej nič? Ali čaka na kakšno? Samoljubje in ponos sta ozdravila Gašperjevo srce. Fant si ni zopet klobuk po zaukal na vasi. Če bi spominjal tako živo na ljube, ki mu je že nekdaj, bi bil začel zopet iti na korajžo. Anke ni bil manj; bal pa se je je ko bolj; tako nedostopno, obliko nad seboj je je v reketu je mogel, ji je iz oči oči uslug. Če bi bil misliti, da je kdo drug v njenem srcu, bi bil so tako pa se je tolažil, da se drugim fanodi ali da bi se jim ne dobi bolje. Prešeren si je ravdal sam kakšno rožo. Pa ovil kak šopek in se obojono ponašal.

je pa tako nališ-plani je vprašala pri prvi svojo zalka. Gašper je dejal malomarno, da ni prav, ali je bila Rožmanova ali Križmanova? Tene osegel je precej uspešno. Reza ni mirovala, do Sevilij Gašperjevih besed. "Ko mu je pa Rožalka niti niti, je zmignil fant z očmi. "Ali verjemi meni ali edala dvema!"

dekletu je nastala pre-trepanost, ker ni verje-ram za Rezi, ne Reza Lizi in ne eni, ne drugi. Pa je govorila Rožalka in po nepotrebnem o kate, tako da jo je začela vestelo, da hoče njo draži-ti. "Rezo?" je dejala. "Ali se ne skrbi, nič dela?"

je hodil možko po nje, zvižgal in pel in le že-voji se ga kdo lotil; zakaj bi bil kaj ga ni vezala obljub-letom je imenitno na Rožalka," je vprašal med to vlagala pšenico v "ali sem tebi jaz kaj Gašper," je dejala Rožmanova ne boš zameril, kar bi ti zamerjal! Saj ga lažeš. Zakaj ti si me-je verjamem; in ne sa-

pa prava, si je mislil in umolknil. Rožalka pa tudi svoje misli. ne; premalo ga je. no, Gašper, daj no hi-Saj ni treba toliko go-

voriti," ga je prignajala. On ji je hotel nekaj prav zanimivega povedati; a ko je končal, se mu ni nič smejala. "Pojdi no," je dejala, "tega ti še Liza ne verjame." Tako ga je precej v strah prijel, in Gašper je dobro premislil, preden ji je zopet kaj rekel. Žaliti ga Rožalka vendar ni hote-la, in hud ni smel ostati dalje časa; zato je ona govorila, kadar je Gašper molčal.

Presneto pametno dekle, si je mislil fant, in brhka, pridna in vesela; toda premisliti je treba. Pri Anki se je bil Gašper spekel in zdaj se je bal ognja.

XI.

Töne in Mana sta se že po-svetovala, kaj bi bilo ukreniti zastran Gašperja.

"Z dolгим fantovanjem ni nič," je dejal Töne; "to sem jaz izkusil. Če dobi Gašper posestvo v roke, njega pa vin-ski bratci, pojde vse v šibire. In kakšna škoda, ko je zdaj vse tako lepo urejeno! Kako lah-ko bo gospodaril, kako brez skrbi živel!"

"Tukaj more samo sveti za-akon pomagati," je dejala se-stra. "Pametna žena je dar bo-žji. Gašper premalo moli, dru-gač bi bil že katero dobil, ki bi bila zanj!"

"Ej, Mana," je dejal Bric, ki je ravno prišel in ujel zad-nje besede, "deklet je toliko na tem svetu, da jo še tak dobi, ki nič ne moli."

"Toda kakšno, Janez," ga je zavrnila Mana, "to ti premisli, kakšno!"

"Če bi eno izmed tvojih dveh hotel," je menil Töne, "bi bil jaz prav zadovoljen in bi Bo-ga zahvalil; Gašper pa pozne-je tudi."

"Jaz mu dam, katero hoče," je dejal Bric, "in če bi bil turške vere, magari obe; toda snu-biti mora; ponujati se tako bla-go ne da."

"Jaz bom svetaoval," je dejal Töne; "naredi naj pa sam, ka-kor hoče."

"Jaz," je dejala Mana, "bom pa opravila devetdnevno v ta namen. Če bosta še vaši dve molili in Gašper boste videli, da bomo uslišani."

"Prav gotovo," je dejal Bric, "če bo namreč Gašper molil, da bi dobil Anko ali Rožalko, tedve pa za Gašperja."

Kako bi spravili Gašperja v zakon, za to so se pa tudi dru-gje zavzemali. Koliko in kje se je vse molilo v ta namen, se ne ve; Tetrev pa si je mi-slil, da je treba za to tudi dela-ti, da mora delati zlasti on, ki je Gašperju sorodnik, tako-rekoč stric; hkrati se mu je zdelo, da nima on morebiti no-benega človeka tako rad kakor Gašperja; vsaj toliko ni od nobenega drugega pričakoval.

Ne da bi Gašper kaj velel, ga je hodil Tetrev k Rožmanu in h Križmanu ženit, in na o-beh krajih se mu je dobro go-dilo.

"Nobena druga kot Reza," je dejal pri Rožmanu, pri Križ-manu pa: "Nobena druga kot Liza ne bo mlada Žagarica. Še en liter, da zalijemo to zvezo! Ali Gašper je dober fant. To-liko se je vrgel po očetu, da je srečen, da se nikogar ne boji, sicer pa je čisto materin, naše-ga rodu; in kakšen gospodar! On vodi vse, on dela za vse; pol vasi bo podse spravil, če dobi tako-le ženico. Pojdi pit, Re-zal (pri Križmanu; Liza!) Na mene se zanesi! Jaz bom tako izpeljal, da bo na obe strani prav."

Zabavljali so tu in tam čez Toneta, ki bi lahko že Gašper-ju leta kupil, a noče. "Seveda, ker mu nese," je de-jala Rožmanka.

(Dalje prihodnjič)

Pomagajte Ameriki, kupujte vojne bonde in znamke.



Ameriški Rdeči križ pripravljajo obleko za jugoslovanske otroke.

Washington, D. C. — Obleka za 350.000 jugoslovanskih otrok, katero so ukrojile pridne roke prostovoljnih delav in delavcev Rdečega križa po postojankah širom Amerike, se sedaj spravlja skupaj za odpošiljatev in poraz-deitev potrebnih mladeži v Jugos-laviji. Tako poročajo iz gla-vnega urada ameriškega Rdeče-ga križa. Nadaljne zaloge oble-ke vključujejo 3.000 zavojčkov drobnih stvari za dojenčke in 1.000 skrinjic z medicinskimi po-trebinami, kot tudi 188 ton evapirane mleka.

Vse te stvari bodo v Jugosla-viji porazdeljene po potrebi in sicer bo to delo izvršil jugoslo-vanski Rdeči križ pod nadzor-stvom civilnih dobrodelnih usluž-bencev ameriškega Rdečega kri-ža. Skupna vrednost zalog pri-pravljenih za Jugoslavijo se ce-ni na \$1.692.625. James P. Foley, namestni direktor civilne pomoči ameriškega Rdečega kri-ža v Sredozemlju, je sedaj v Jugoslaviji s svojimi štirimi po-moćniki.

Pred sestavitvijo sedanjega reliefnega programa, med sep-tembrom 1939 ter 1. aprilom 1945, je dal ameriški Rdeči križ civilnemu prebivalstvu Jugosla-vije na razpolago zalog, katerih skupna vrednost predstavlja \$261.790. Po osvoboditvi Jugos-

lavije je bil sestavljen nov pro-gram za pomožno delo v Jugos-laviji. Sredstva za nabavo za-log je dal ameriški Rdeči križ ter organizacija United Yugo-slav Relief Fund of America.

Bajlar Tomaž

Spisal Viktor Flisek

(Nadaljevanje)

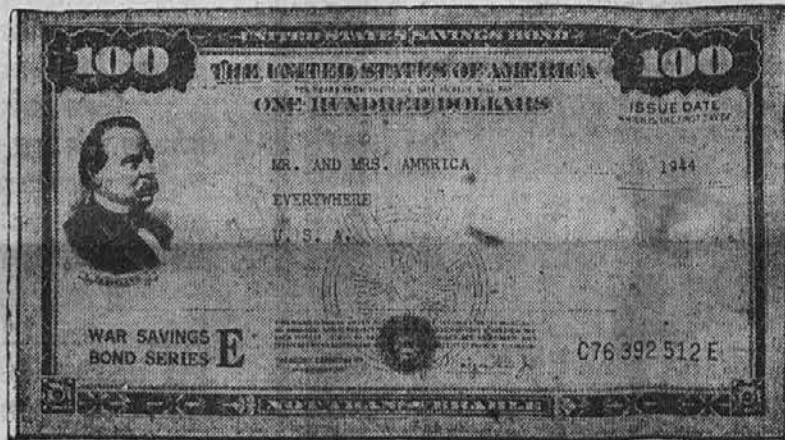
"Zdaj vidite smrt? Kako se mi posmehuje, vragovka, le pogledite. Zbil bi jo s peči, da bi iskala svoje sklepe po vseh kotih. Pa se ne bo umaknila, dokler ne umrem, dobro vem. Ko so umirali oče, se je tudi košatila na peči."

"Tomaž, bledeš! Saj ni nič." "Je gospod, verjemite. Pred smrtjo je vsakomur dano, da več vidi kakor vi, ki boste še živi." Umolknil je. Pot mu je zmakal ves obraz. Jernej mu ga je narahlo obrisal, mu po žlički vlival v usta vodo, da se je odžejal.

"Boljšega se čutim. Umreti, to ni nič, še otrok vzdrži. Večkrat me je že stiskala smrt pa sem jo odrinil, da mi ni dolgo križala pota. Zdaj je pa za-res. Pred leti sem bil na Brez-jah. Vse sem po krščansko o-pravil. Trikrat sem drsal po kolenih okoli Marijinega oltar-ja, opravil spoved in daroval po svoji moči."

Vse to in tako je govoril To-maž Klama, smolar izpod Sve-te planine, ki je imel natrto hrbenico, polomljena rebra in le še nekaj ur življenja. Jernej je iskal in iskal, kako bi zgra-bil Tomaža. Kaj ga teži, da ti-pa tako naokoli?

Po bajti pritaca Tomaževa



BUY THAT EXTRA \$100 WAR BOND TODAY!



1945 WOMEN HELP WIN THE WAR BY SAVING USED COOKING FAT, TO HELP MAKE UP THE DEFICIT OF INDUSTRIAL FATS AND OILS. IT'S WORTH CASH AND EXTRA RATION POINTS!

žena z loncev in roki.

"Tomaž, juho so ti poslali Vojetovi. Včasih si jo tako že-lel."

"Le položi lonec v kraj in počakaj. Tomaž je že snedel in spil, kolikor mu je bilo določe-no. Tista reč ga ne bo rešila."

"Pa bi le zaužil malo gorke-ga," je Jernej pomagal ženi, vendar brez uspeha.

"Nazaj mu boš nesla tisto juho in povedala Vojetu, da Tomaž noče nič od njega. Če bi mu pobral na vrtu hruško iz kravjeka, jo obrisal ob hlače in snedel, bi me gonil na sodi-šče, tako je natančen. Kadar sem ga srečal, je svedral z ro-ko po hlačnem žepu, da so žven-ketali srebrnjaki. 'Tomaž, po-trebuješ drobiž,' me je zbadal. Za sedež v cerkvi se pa prepira vsako leto z župnikom. Glej, da mi ga ne vzameš za pgorebca in, če se bo sam ponujal, mu odreci."

Lizika se je uprla z obema rokama v posteljno končnico in gledala Tomaža. Marogasta ruta ji je silila na zasolzene oči, da jo je večkrat morala odriniti nazaj.

"Lizika, koj od začetka, ko sva se poročila, si imela dolg jezik, da bi lahko z njim s tal oblizala zvonik cerkve na Sveti planini. Z leti se ti je krajšal in krajšal, da je zdaj ravno pravičen."

V vsakem drugem primeru bi se tak pogovor za Tomaža zelo nesrečno končal. Danes je Lizi-ka molčala.

"Lizika, bajta je po moji smr-ti tvoja, če boš pametna."

Kam zlomka cika Tomaž s te-mi besedami, si je mislil Jernej. Ta oklešček vendar ne bo več norel.

"Kaj s tem misliš? Govori!" se je našobila Lizika.

"Ne bevskej, če te ni zadelo."

"Tomaž," je dvignila roke.

"Vpričo gospoda!"

"Lizika, kakšen pomenek sta imela s čurkom?"

"Z vsakim človekom govo-rim."

"Če je nedolžno, naj bo, da le ni nore."

"Mar so mi dedci, o ljubi Je-zus!"

"Tudi nisi lepa za take stvari. Brado ti poračajo koccine in le dva zoba imaš, kakor voz pred-nji ročici. Zenske obljube so za majhno ceno. Čurku kar nara-vnost povej, da ne bo nikoli no-sil mojih škornjev in jih sezuval z mojim hlapcem. Oboje mi daj-te v krsto."

Tomaž se je čutil olajšanega, Lizika je pa ihtela od sramu in jeze. Jernej je pokašljeval in grizel ustnice.

"Lizika, bajta je tvoja. Na davkih nisem nič dolžan in tudi ljudem ne, ker mi niso zaupali. Ali mi daš roko? Kajne da nisi jezna?"

"Kaj bom jezna! Da bi le ti ozdravel."

"Le pametna bodi in potolaži se, saj vidiš mojo revo. Otroci ne bodo za menoj nič dedovali, le priimek. Klamov rod bo še živel. Tepel jih nisem, to so opravili v šoli. Počitka jim tudi ni nikoli manjkalo. Učij jih. Li-zika, da je treba starše spošto-vati — mene zdaj ne bo treba, ker bom umrl. Tudi ne smajo staršem odgovarjati. Dajaj jim dober zgled in lepe nauke. Liza, pojdi na podstrešje, malo pre-makni podnožni tram, na kate-rem je letnica. Tam boš našla šop papirnega denarja. Še od takrat ga imam, ko so še mati živi. Kupi si črno ruto in predpasnik. Nosu mi pa nikar ne briši vanj, se da drugače na-praviti. Zdaj pa pojdi in naju pusti sama."

(Dalje prihodnjič).



DELO DOBIJO DELO DOBIJO

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE

ženske za hišno oskrbovanje ZA POSLOPJA V MESTU

Poln ali delni čas, šest noči v tednu

Od 5:10 pop. do 1:40 zjutraj

stalno delo.

Zahteva se državljanstvo. Zglasite se v

Employment Office, 700 Prospect Ave. soba 901

od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan

razen v nedeljo

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

MALI OGLASI

Stanovanje v najem

V najem se odda 5 lepih, na-novo papiranih sob; oddajo se mirni odrasli družini. Na 1123 Addison Rd. zgorej. Vse udob-nosti in centralna gorkota. (x)

Rodney Adams Heating Service

Instaliramo nove furneze na plin in premog.

Popravimo vse vrste furneze. Instaliramo pihalnike in termostate

Za točno postrežbo pokličite

KE 5200

550 E. 200. St.

(x)

Lepa hiša naprodaj

Za eno družino, 8 sob, 4 spo-daj, 4 zgorej in 2 garaži. Hiša je blizu cerkve in šole. Več po-izveste na 7215 Myron Ave.

(184)

Hiša poceni

Poceni se proda hiša za 2 družini, 4 in 5 sob, ali pa se tudi zamenja za hišo 4 ali 5 sob. Naslov dobite v uradu te-ga lista.

(184)

Vredno!

Proda se preša za grozdje, piano in Singer šivalni stroj. Zglasite se po 6 uri zvečer na 7215 Myron Ave.

(184)

2 sobi se oddasta

Vsaka zase, za 2 moška, bli-zu Chase Brass v Euclidu in drugih tovarnih. Pokličite IV 1648.

(184)

Moderna hiša

Na E. 61. cesti in Superior Ave. se nahaja zelo lepa in mo-derna hiša 8 prostornih sob, ves hrastov les, garaža, lot 40x140. Se proda pod ceno zaradi odho-da iz mesta. Pokličite po 6 uri zvečer HE 6054.

(Aug. 3, 8, 9, 10.)

Soba se odda

V najem se odda soba slo-venskemu dekletu. Prednost ima tudi Hrvatica ali pošten slovenski fant. Vprašajte na 734 E. 155. St., spodaj.

(185)

Hiše naprodaj

Hiša 10 sob za 2 družini v jako dobrem stanju; cena \$6.400.

Hiša za 2 družini, 4 in 4 sobe in ena hiša za eno družino 4 sobe. Se proda za \$7.200.

Te hiše so v slovenski nase-lbini v Collinwoodu.

Jos. Globokar

986 E. 74. St.

HE 6607

(Aug. 7, 9, 11)

Dve hiši na 1 lotu

Naprodaj sta dve hiši na enem lotu. Sprednja hiša ima 5 sob zgorej, 6 spodaj. Zadnja hiša ima 7 sob. Lot meri 50x190. Ima garažo, furnez, v zad-nji hiši je parna gorkota. Na-hajata se na 15814 in 15812 Trafalgar Ave. Vpraša se za podrobnosti istotam zadej.

(July 26, Aug. 2, 9)

Trio

Slovenska in ameriška muzi-ka. Harmonika, boben in sak-sofon. Za informacije pokli-čite Henderson 2955.

(185)

Pomagajte Ameriki, kupujte vojne bonde in znamke.

ženske za čiščenje

Moderen laboratorij, ki je zaposlen z važnim vojnim de-lom. Delo je samo nekaj ur ob-večerih. Zelo dobra plača od ure. Zahteva se državljanstvo. Vprašajte za Mr. Sykora, American Gas Association, 1032 E. 62. St. ENdicott 0476.

(184)

STALNO DELO

Natakarica v starosti od 21 do 35 let za večerno delo v go-stilni, dobi stalno delo. Pla-ča \$45 tedensko, prosta ob nedeljah.

EMERY'S BAR

961 Addison Rd.

(x)

ženske za čiščenje

Podnevi

Poln čas

Zglasite se v

Employment Office

v 5. nadstropju

Wm. Taylor Sons & Co.

(185)

MALI OGLASI

PRIKRAVITE VAŠ FURNEZ! Novi furnezi za premog, plin, olje, gorko vodo ali paro. Resetting \$15 — čiščenje \$5 Air-Conditioning, Honeywell Thermostat, Lahka mesečna odplačila

Chester Heating Co.

1193 Addison Rd.

ENdicott 0467

(x)

PIVO V ZABOJH

Leisy . . . Schlitz Dortmund . . . Standard

in

dobro vino na galone

EMERY'S

961 Addison Road

(x)

Vas muči revmatizem?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

Mandel Drug

15702 Waterloo Rd.

slovenska lekarna

(Thur.-x)

RE-NU AUTO BODY CO.

982 East 152nd St.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje.

Welding!

J. POZNIK M. ZELEDDEC

GLenville 3830.

East 61st St. Garage

FRANK RICH, lastnik

1109 E. 61st St.

HEnderson 9231

Se priporoča za popravila in barva-nje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

FR. MIHČIČ CAFE

7114 St. Clair Ave.

ENdicott 9350

6% pivo, vino, žganje in dober prigrizek. Se priporočamo za obisk.

Odprto do 2:30 zjutraj

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.

IVanhoe 2237

EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNI-CA NAGROBNIH SPOMENIKOV

Hiša naprodaj

Naprodaj je hiša za 2 družini, 5 in 5 sob; moderna hiša v dobrem stanju, beneški zastor, garaža, blizu trgovin, cerkve in šole. Eno stanovanje bo prazno 1. septembra. Prodaja lastnik sam. Vprašajte na 1055 E. 147. St.

(185)

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

"Tako nespremenljiv, kakor je kakor grič za dvorcem, mogoče, ki venčajo našo zibelko, go višje kakor gore, ki so se in niti za korak se ne smeje umakniti, kadar udarijo nad nas tuji navalci — in gotovo se tudi ne umaknejo."

"Več te ne bom pregovarjal! — Tako izkušena glava ne razmišlja zastoj! — Toda vedi, da te bomo pogrešali glede vsega — najbolj glede dobrega in odkritosrčnega sveta..."

"Zdaj in zdaj pridem — ne boste se niti nadejali..."

"Torej vendar, naš dragi prijatelj?" je vprašala gospa Adleta očeta Dobrogosta, vstopivši v izbico, na katere pragu je slišala poslednje besede. In več ni mogla govoriti zaradi solz.

"Kaj bo vendar počelo de- te — Tako neizrečeno je navezano na te!"

"Bolj kot na svojo mater!" je zastokala gospa Adleta. Koga bom pa imeli na širnem svetu, ko nas tudi ti zapustiš! — Tudi ti, oče Dobrogost! — Kako smo nesrečni!"

"Ne napravljajte svoje nesreče večje, kakor je v resnici..."

Oče Dobrogost ni mogel niti najti tolažilnih besed.

"Pred Draguško ne ome- njajte niti besedice... Oblju- bite mi to!"

"Ne vem, kako to napraviti..."

"Odidem za jutranje zarje — tu ji ostavim nekaj za spo- min..."

Oče Dobrogost je položil na hrastovo mizo knjigo, ki jo je dopisal predvčeršnjem. Poslednje strani so kazale v pisavi in risanju nekako hitrico. In tako je bilo marsikje videti, da se je cvet združil s cvetom, kakor da je padla nanj kapljica jutranje zore...

In ko je Draguška priskak- ljala v sobico, imajoča polno množico travniških cvetlic, se je ustavila, njeno modro oko je obstalo na Dobrogostu z dol- gim, vprašajočim pogledom... Cvetlice so se razsipale po hra- stovih, čisto pomitih tleh, in Draguški so se oči naenkrat skalile, kakor potočnice po de- ju. A pregovorila ni nič.

Oče Dobrogost se je obrnil v stran. Premisl je zakrila svoj obraz v materino krilo.

"Tako lep večer... Letos je bilo malo takih! — Pojdimo venkaj!"

Premisl je prvi prerušil na- stali molk.

Za obširnim dvorcem se je dvigala ravnina v znatno viši- no, s katere vrha je bil razko- šen pogled na češke gore. Nji- hova modra barva se je spre- minjala v blede rožnate, ka- kor bi bile zavite v zavoj paj- čevin... In vse zelenje je pre- hajalo v zlato, kedar se naj- bolj leskeče... Nad gorami so se zbirali oblaki v najčudnej- še skupine, njihov rob je bil rdečezlat, in v strmoglavni viši- ni cela čreda ovac s srebrno volno... Draguška je štela — štela, oči so se ji zapirale, gla- vica je padala materi v naroč- je, in Premisl je vedno ponav- ljal, kdaj da jim ožari ta ve- černica pot v domovino...

Mirnejšega življenja ni mo- glo biti kakor v oddaljenem dvorcu... To jim je bilo tako izvrstno skrivališče... Toda kaj pomaga, ko so se Premislo- ga je pospešil korak kar je vi načrti vzpenjali mnogo viš- je kakor grič za dvorcem, mogoče, ki venčajo našo zibelko, go višje kakor gore, ki so se in niti za korak se ne smeje umakniti, kadar udarijo nad nas tuji navalci — in gotovo se tudi ne umaknejo."

rebiti ne bilo treba obotavljati... Tudi njegove oči so bile čisto meglene, tudi ustnice za- prte tako tesno... Zasepetale so mu samo: "Tudi vi, ljubi vr- hovi, z Bogom... Da bi vas videl še kdaj, toda da bi bila v vašem vencu med vsemi lju- bezen, v vseh jedna duša, jed- no srce..." In nato je hitel dalje med vrtni in travniki.

Isto jutro je prekoračil me- jo svoje domovine tudi starec z železnim obročem okoli vra- tu, na licu z zmagošlavnim iz- razom in na ustnicah z vri- skom, kakor bi se mu bila vr- nila mlada lea... In komaj je stopila njegova noga na ro- dna tla, se je vrgel na zemljo in jo trikrat poljubil vroče ka- kor sin, ki se je vrnil iz daljne tujine, svojo staro, predrago mater, nad katere srce se ni bilo srca in ga nikdar — ni kdar ne bo.

Nad glavo mu je zopet kro- žil nekdanji neločljivi njegov tovariš — sokol z družino ra- rogov v tukajšnjih pokrajinah... Spustil se je nad njega, njegove peruti so se dotikale belih las na starčevi glavi...

Starčeve ustnice so se še ve- dno dotikale trde zemlje... "Zatirana si, zapuščena si, iz- dana si, prodana si, ti stara, predraga mamica moja..." Ti-li sedaj pomorem? — O ko

bi vendar posvetilo enkrat solnce sreče nad tvojo mlo- glavo. — Kaj bi ti žrtvoval vse? Bodi pozdravljena še en- krat, ti moja roditeljica, osi- rotela — nesrečna!

Drugi del

V ZEMLJI KRVNIH SORODNIKOV

I

Nevesel, žalosten kraj, da bi se človek zjokal nad njim. Ka- kor bi bilo vse pokrito s tem- nosivim plaščem. Oko bega o- krog po obzoru, potem obvisi na zemlji, in na lice kapa sol- za za solzo. Na višinah so go- zdovi pokončani, vrtni okrog vasi izsekani, če je kje kako deblo, je bolj podobno štoru, polje razorano, — res prebe- den kraj!

(Dalje prihodnjič.)

Kupujte vojne bonde!

VSE KARKOLI

se potrebuje od zobozdravnika, bodisi izveličenje zob, puljenje zob in enako, lahko dobite v va- še polno zadovoljstvo pri dr. Zup- niku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas dopušča. Uradni naslov:

DR. J. V. ZUPNIK

6131 St. Clair Ave.

vhod na 62. cesti, Knausovo po- slopje.

(Aug. 7 and 9.)

Skebe & Ulle Plumbing & Heating Co.

15601 Waterloo Rd.

Kenmore 7248

Vodne cevi namestimo in odvodne kanale očistimo. DAJTE PRE- GLEDATI ZDAJ SVOJ GRELNI SISTEM NA PARO IN VROČO VODO! Mi prodajamo in instaliramo ves monterski in grelni material.

Ponoči pokličite:

MIKE SKEBE
KE 4614AL ULLE
IV 1788

NAZNANILO IN ZAHVALA

S potrjim srcem naznanjamo, da nas je za ve- dno zapustila 7. junija ljubljena soproga, hči in sestra

PAULINE MILLER

ROJ. STEPIC

Po opravljeni pogrebni sveti maši v cerkvi sv. Lovrenca je bila položena k večnemu počitku na Cal- vary pokopališče.

Prisrčno se želimo zahvaliti gg. duhovnikom fa- re sv. Lovrenca, Rt. Rev. J. J. Oman, Rev. J. Slapša- ku in Rev. R. Prazniku za obiske pokojne med časom boleznin in opravljenju sv. maše ter druge pogrebne obrede. Zahvala tudi Rev. John Gallagherju, kapla- nu v St. Alexis bolnišnici.

Lepa hvala vsem našim sosedom, sorodnikom in prijateljem, ker ste toliko dobrega storili za nas in nam stali ob strani ob času naše velike izgube.

Iskrena hvala za naročene sv. maše zadušnice, katerih je bilo čez 300. Hvala vsem, ki ste okrasili krsto pokojne s krasnimi rožami. Hvala vam, ki ste prišli kropiti in moliti za dušo pokojne, tako tudi vam, ki ste hodili zanj molit rožni venec sedem večerov po pogrebu.

Srčna hvala vsem, ki ste se v tako velikem števi- lu udeležili pogreba, tako tudi vam, ki ste dali svoje avtomobile na razpolago pri tej priliki. Iskreno se zahvaljujemo pogrebniemu zavodu Louis Ferfolia za lepo oskrbo pogreba. Hvala vam, ki ste nam poslali sožalna pisma in karte.

Še enkrat prisrčna hvala vsem skupaj, naj vam Bog poplača.

Ti pa, draga Pavla, počivaj v miru božjem in večna luč naj Ti sveti! Jezus, Zveličar in Ljubitelj duš, razveseljuj njeno dušo! Počivaj v miru.

Žalujoci ostali:

RALPH, soproga;
ANTON in JOSEPHINE STEPIC, starši;
ANTHONY, FRANK in PFC. JOSEPH, bratje.

Cleveland, O. 9. avgusta 1945.



Naznanilo in Zahvala

Globko potrta od prevelike žalosti naznanjajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da sva prejela pre- žalostno vest, da je v tej kruti vojni za svobodo sveta izgu- bil svoje mlado življenje naš preljubljeni in nikdar pozab- ljeni edini sin

Pfc. Anthony J. Silc

ki je daleč preko morja na Filipinih dne 29. marca 1945 moral tako prezgodaj že žrtvovati svoje mlado življenje v najlepših letih mladosti, star šele 20 let.

Rojen je bil v vasi Breg pri Ribnici dne 11. oktobra 1924 in se je nahajal v službi Strica Sama 14 mesecev.

V njegov blag spomin je bila opravljena sveta maša zadušnica v cerkvi Sv. Vida dne 11. julija 1945 z udeležbo vojakov.

Našo prisrčno zahvalo želiva tem potom izreči Rev. Msgr. B. J. Ponikvarju za opravljeno slovesno svet- mašo in za ganljive cerkvene obrede. Enako tudi izreka- va našo prisrčno zahvalo Rev. Francis Baragi in Rev. An- drew Andreyu za asistenco pri sveti maši.

Globoko hvaležna se želiva prisrčno zahvaliti vsem, ki ste v blag spomin našega nesrečno pokojnega sina daro- vali posamezno in skupno za svete maše, ki se bodo bra- za mirni pokoj njegove blage duše, ravno tako prisrčno hvala za poslane cvetlice.

Prav lepa hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nama bili v največjo tolažbo in pomoč tej najbridkejši žalosti ter vsem, ki so se udeležili svet- maše zadušnice v spomin pokojnemu.

Našo najprisrčnejšo zahvalo izrekava vojakom Crile bolnišnice za izkazano zadnjo čast pokojnemu našemu stricu in prijatelju v severni vojni, Andrewu Andreyu in Zakrajsek Funeral Home za preskr- ljene vojake in za prijazno postrežbo.

Prisrčna zahvala naj velja tudi vsem, ki so nama iz- razili sožalje osebno ali pa s poslanimi sožalnimi kartami ali pa pismi.

Preljubljeni in nikdar pozabljeni sin, kako globoko v srce nas je zadela pretresljiva vest, da smo izgubili Tebe, predragi in tako daleč od svojih dragih zdaj počivaš, da ne moremo pohiteti na Tvoj grob. Težko je bilo slovo, ko si odhajal v vojaško službo, toda vedno smo živeli v upanju, da se povrneš nazaj med nas. Sedaj pa tihe sol- silijo v oči in huda bolečina stiska srce očeta in matere pomislimo, da za nas ne pride tisti zaželeni dan, ko bi Ti povrnil nazaj med nas. Tvoj smehljajoči obraz nam je vedno pred očmi in čeprav je kruta vojna vzela Tebe edinega sina, ki sva Te tako iskreno ljubila, toda spomin na Tebe, dragi Tony, nam pa nihče vzeti ne more in bo vel v naših srcih do konca naših dni. Mirno počivaj v dal- ni tuji zemlji, lahka naj Ti bo zemlja na Tvojem prezgo- njem grobu in uživaj večno veselje pri Bogu, kjer vlada srečni mir.

Žalujoci ostali:

MIHAEL in ANTONIJA SILC, starši.
Zapušča tukaj tudi žalujočo teto JOSEPHINE
URANKAR in žalujočega strica LOUIS SILC, v Cana-
da pa strica JOSEPH SILC in številno sorodnikov tukaj
v stari domovini.

Cleveland, O., 9. avg. 1945.

KUPUJTE VOJNE BONDE!

ki se vrši
V NEDELJO 12. AVGUSTA
na prostorih Doma zapadnih Slovencev,
6818 Denison Ave.

Rojaki in rojakinje,

Vabi

Prav prijazno vas vabi društvo "ZVON" na

PIKNIK